

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE OUVRANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA FACADE A RUE, DE LA TOITURE ET DE CERTAINES PARTIES INTERIEURES DE L'IMMEUBLE, SIS RUE D'IRLANDE 70 A SAINT-GILLES.

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE OPENING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE STRAATGEVEL, DE BEDAKING EN EEN AANTAL DELEN VAN HET INTERIEUR VAN HET GEBOUW, GELEGEN IERLANDSTRAAT 70 TE SINT-GILLIS.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 18 et 23;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid de artikels 18 en 23;

Sur proposition du Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale ayant les Monuments et les Sites dans ses attributions;

Op voorstel van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Monumenten en Landschappen;

Après en avoir délibéré,

Na beraadslaging,

A R R E T E :

B E S L U I T :

Article 1. - Conformément aux dispositions de l'article 18 §1er de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, nous décidons d'entamer la procédure de classement comme monument, en raison de leur valeur artistique, précisée dans la notice annexée au présent arrêté, de la façade à rue, de la toiture et à l'intérieur, du petit salon au rez-de-chaussée à droite, de l'immeuble sis rue d'Irlande 70 à Saint-Gilles, connu au cadastre de Saint-Gilles, 1ère division, section B, 2ème feuille, parcelle 333 X3.

Artikel 1. - Overeenkomstig de bepalingen van artikel 18 §1 van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed beslissen wij de procedure aan te vangen tot bescherming als monument, omwille van hun artistieke waarde, zoals nader bepaald in de nota bijgevoegd aan dit besluit, van de straatgevel, de bedaking en in het interieur, van het kleine salon, rechts op de beneden-verdieping van het gebouw, gelegen Ierlandstraat 70 te Sint-Gillis, bekend ten kadaster te Sint-Gillis, 1ste afdeling, sectie B, 2de blad, perceel 333 X3.

Article 2. - La zone de protection relative au monument décrit ci-dessus comprend l'ensemble des parcelles et des voiries ainsi que les parties de parcelles et de voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan joint au présent arrêté.

Bruxelles, le 27/4/95.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature, de la Politique de l'Eau et des Monuments et Sites.

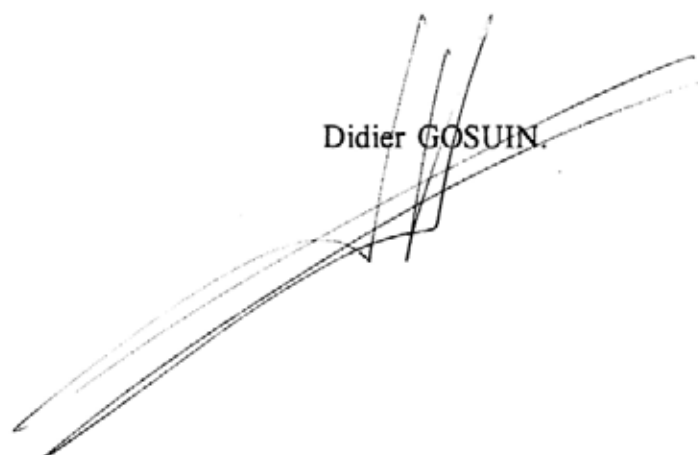
Artikel 2. - De vrijwaringszone met betrekking tot het hierboven vermelde monument betreft het geheel van de percelen en de wegen, evenals gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan in bijlage van dit besluit.

Brussel, 27/4/95.

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbeschoud, Waterbeleid en Monumenten en Landschappen.

Didier GOSUIN.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA
REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
OUVRANT LA PROCEDURE DE
CLASSEMENT COMME MONUMENT
DE LA FACADE A RUE, DE LA
TOITURE ET DE CERTAINES PARTIES
INTERIEURES DE L'IMMEUBLE, SIS
RUE D'IRLANDE 70 A SAINT-GILLES.

**DESCRIPTION SOMMAIRE ET
JUSTIFICATION DE L'INTERET
SELON L'ARTICLE 2 1° DE
L'ORDONNANCE DU 4 MARS 1993**

Vu pour être annexé à l'arrêté du
27-4-93.

Le Ministre-Président du Gouvernement de
la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre du Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale, chargé du
Logement, de l'Environnement, de la
Conservation de la Nature, de la Politique
de l'Eau et des Monuments et Sites.

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
GEWEST**

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE OPENING VAN DE
PROCEDURE TOT BESCHERMING
ALS MONUMENT VAN DE
STRAATGEVEL, DE BEDAKING EN
EEN AANTAL DELEN VAN HET
INTERIEUR VAN HET GEBOUW,
GELEGEN IERLANDSTRAAT 70 TE
SINT-GILLIS.

**BEKNOPTE BESCHRIJVING EN
MOTIVERING VAN HET BELANG
VOLGENS ARTIKEL 2 1° VAN DE
ORDONNANTIE VAN 4 MAART 1993.**

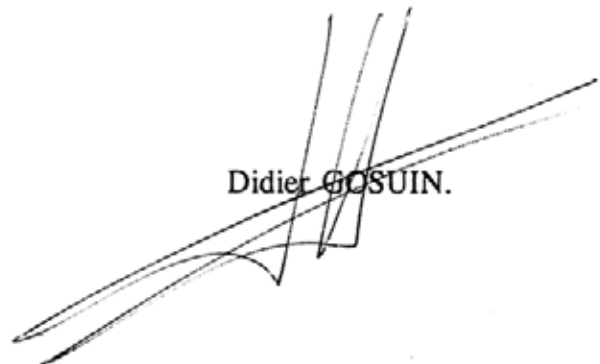
Gezien om bij het besluit van
27-4-93 gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering,

De Minister van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering,
belast met Huisvesting, Leefmilieu,
Natuurbehoud, Waterbeleid en
Monumenten en Landschappen.

Charles PICQUE

Didier GOSUIN.

PROPOSITION DE CLASSEMENT

Monument

Dénomination:	Ancien atelier et habitation du peintre J.GOUWELOOS
Commune :	Saint-Gilles
Adresse :	Rue d'Irlande n° 70
Référence cadastrale :	Cadastre de Saint-Gilles, 1ere Division, Section B, 2eme Feuille, parcelle 333 X 3

DESCRIPTION SOMMAIRE

L'architecte P.HANKAR construit cette maison en 1896 en style Art Nouveau pour l'artiste-peintre J.GOUWELOOS. L'architecte reprend dans cette maison, la disposition de l'atelier à l'étage.

En 1902, le bâtiment sera agrandi et exhausé (daté par plan) dans le même style que la façade originale.

Le bâtiment, de trois niveaux et trois travées, se caractérise par son ordonnance rationnelle et par sa symétrie, typique de l'oeuvre de Paul HANKAR.

Sur haut soubassement en pierre bleue chanfreiné, la façade à rue combine les briques enduites et les bandeaux également en pierre bleue. Les baies s'inscrivent dans un renforcement de la façade, celles des travées latérales du 1er étage en plein cintre (à l'origine, grandes fenêtres rectangulaires), les autres rectangulaires. Des frises de briques polychromes décorent certaines allèges et l'entablement sous la corniche.

La travée centrale est mise en évidence par la porte d'entrée à la verticalité accentuée, par un bow-window de plan rectangulaire, celui-ci soutenu par des doubles consoles métalliques et coiffé d'un toit lui-même sommé par un balcon à garde-corps métallique. Couronnant cette travée, pignon-fronton à rampants courbes en pierre bleue.

Les boiseries remarquables des fenêtres et du bow-window, réalisées plus tardivement, se distinguent par un dessin linéaire et rigoureux.

A l'intérieur, au r.d.ch., un petit salon est décoré de lambris et boiseries de style maniériste. A un des angles de cette pièce, panneau avec broderie représentant une femme et portant l'inscription "FAITPAR LEPOUSECHARLES STEVENS-MERCKXLAN1862".

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier.

Intérêt artistique et esthétique :

L'oeuvre de HANKAR mérite une grande attention car il est un des plus brillants créateurs de l'Art Nouveau belge et une figure importante de l'art en Europe à la fin du XIXème siècle. Il deviendra rapidement un des architectes les plus courtisés de Bruxelles au point qu'il marquera de son empreinte certains quartiers d'Ixelles et de St-Gilles.

Malgré certaines modifications (garage à g., boiseries...), cette façade est représentative de l'architecture domestique de HANKAR, par l'économie des matériaux, par l'utilisation des ferronneries, personnalisant cette façade. La transformation du bâtiment en 1902 n'a pas nui à la composition initiale, car si l'accent Art Nouveau s'est affirmé, la sobriété de l'oeuvre chère à HANKAR, reste dominante.

De l'aménagement intérieur d'origine, il ne reste plus que le petit salon côté rue. Celui-ci se distingue par des boiseries de style maniériste.

Protégeant le gabarit et le volume de ce bâtiment, la toiture doit être reprise dans la proposition de classement.

D'après certains renseignements, P. HAMESSE aurait modifié la façade en 1910.

A l'origine, l'atelier se trouvait à l'étage. Mais dès 1906, un autre atelier sera construit à fond de parcelle.

Le peintre Jean GOUWELLOOS (1868-1943), membre des groupes "Voorwaarts" (1891) et "Le Sillon" (1885) et élève de J. PORTAELS, réalisera essentiellement des portraits, des figures de nus féminins des paysages et des marines. Il produira de nombreuses affiches de même que plusieurs peintures murales au Casino d'Ostende et pour une loge maçonnique à Bruxelles.

VOORSTEL TOT BESCHERMING

Monument:

Naam:	Voormalig atelier en woning van de schilder J. GOUWELLOOS
Gemeente:	Sint-Gillis
Adres:	Ierlandstraat 70
Kadastrale gegevens:	Kadaster St-Gillis, 1ste Afdeling, Sectie B, blad 2, perceel 333 X 3

BEKNOPTE BESCHRIJVING

Architect P. HANKAR bouwde dit huis in 1896 in Art Nouveau-stijl voor de schilder-kunstenaar J. GOUWELLOOS. De architect brengt in dit huis de plaats van het atelier op de eerste verdieping.

In 1902 wordt het vergroot en verhoogd (gedateerd op plan) in dezelfde stijl als de oorspronkelijke gevel.

Het gebouw met drie bouwlagen en drie traveeën wordt gekenmerkt door zijn rationele ordening en symmetrie, typisch voor het oeuvre van Paul HANKAR.

Op een verhoogde plint van blauwe hardsteen, is de voorgevel opgebouwd uit bepleisterde baksteen afgewisseld met hardstenen banden. Rondboogvensters in de zijtraveeën van de 1ste verdieping (oorspronkelijk grote rechthoekige vensters), de andere zijn rechthoekig. Friezen van polychrome bakstenen onder de kroonlijst.

De middentravee wordt beklemtoond door de ingangsdeur waarvan de verticale lijn wordt benadrukt door een rechthoekige, ondersteund door dubbele metalen consoles en erker bekroond met een dak waarop een balkon met metalen borstwerving. Deze travee wordt bekroond met een fronton-gevel met gebogen aandoak van blauwe hardsteen.

Het fraaie houtwerk van de vensters en van de erker, die later werden uitgevoerd, onderscheiden zich door een strenge lineaire tekening.

Binnenin, op de gelijkvloerse verdieping, een klein salon met lambrizing en houtwerk in een maniëristische stijl. Op een van de hoeken van het vertrek, een paneel met borduurwerk dat een vrouw voorstelt die de inscriptie "FAITPARLEPOUSECHARLESSTEVENS-MERCKLAN1862" draagt.

Belang van het goed volgens artikel 2, paragraaf 1, bepaald in de Ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed.

Artistiek belang:

Het oeuvre van HANKAR verdient een grote belangstelling aangezien hij één van de schitterendste vertegenwoordigers van de Belgische Art Nouveau is en tevens een belangrijke kunstfiguur in Europa ten tijde van de eeuwwisseling. Hij zal snel één van de meest gevraagde architecten van Brussel worden, zodat dat hij zijn stempel zal drukken op bepaalde wijken van Elsene en St-Gillis.

Ondanks bepaalde wijzigingen (garage links, houtwerk), is deze gevel representatief voor de architectuur van HANKAR omwille van het zuinige gebruik van de materialen, het gebruik van ijzerwerk, die deze gevel een persoonlijke toets verlenen. De veranderingen aan het gebouw in 1902 hebben de oorspronkelijke opstelling niet geschaad. Hoewel de Art Nouveau meer werd beklemtoond, blijft de soberheid, die typisch is aan HANKAR, domineren.

Van de oorspronkelijke binneninrichting, blijft er niets meer dan het kleine salon aan de straatzijde over. Deze valt op door het houtwerk in maniëristische stijl.

Teneinde de omvang en het volume van het gebouw te beschermen moet ook het dak in het voorstel tot bescherming opgenomen worden.

Volgens bepaalde inlichtingen, zou P. HAMESSE de gevel in 1910 hebben gewijzigd.

Oorspronkelijk bevond het atelier zich op de verdieping, maar vanaf 1906 wordt een ander atelier aan het einde van het perceel gebouwd.

De schilder Jean GOUWELLOOS (1868-1943), lid van de groepen "VOORWAARTS" (1891) en "Le Sillon" (1885) en leerling van J. PORTAELS, maakt voornamelijk portretten, figuren en vrouwelijk naakt, landschappen en zeelandschappen. Hij maakt talrijke affiches evenals verscheidene muurschilderingen in het Casino van Oostende en voor de vrijmetselaarsloge te Brussel.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA
REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
OUVRANT LA PROCEDURE DE
CLASSEMENT COMME MONUMENT
DE LA FACADE A RUE, DE LA
TOITURE ET DE CERTAINES PARTIES
INTERIEURES DE L'IMMEUBLE, SIS
RUE D'IRLANDE 70 A SAINT-GILLES.

**DELIMITATION DE LA ZONE
DE PROTECTION**

Vu pour être annexé à l'arrêté du
22/11/95

Le Ministre-Président du Gouvernement de
la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale, chargé du
Logement, de l'Environnement, de la
Conservation de la Nature, de la Politique
de l'Eau et des Monuments et Sites.

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
GEWEST**

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE OPENING VAN DE
PROCEDURE TOT BESCHERMING
ALS MONUMENT VAN DE
STRAATGEVEL, DE BEDAKING EN
EEN AANTAL DELEN VAN HET
INTERIEUR VAN HET GEBOUW,
GELEGEN IERLANDSTRAAT 70 TE
SINT-GILLIS.

**AFBAKENING VAN DE
VRIJWARINGSZONE**

Gezien om bij het besluit van
22/11/95 gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering,

De Minister van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering,
belast met Huisvesting, Leefmilieu,
Natuurbehoud, Waterbeleid en
Monumenten en Landschappen.

Didier GOSUIN.

